

Αθήνα, 2 Ιουλίου 2025

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
 ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
 ΔΗΜΟΣΙΟΥ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
 Τηλ.: 213 136 1172, 1144, 1109, 1301
 E-mail.: mitos@ypes.gov.gr

Αρ. Φακ.: ΔΔΔΔ /Φ.ΕΜΔΔ/10812

Προς: Όπως ο Πίνακας
 Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: «Συμπληρωματικές οδηγίες για την εφαρμογή των νέων υποχρεώσεων επί της διαδικασίας δημοσίευσης νομοθετικών ρυθμίσεων και κανονιστικών πράξεων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως - Μηχανισμός αυτοματοποιημένης ενημέρωσης του ΕΜΔΔ – «Μίτος».

ΣΧΕΤ.:

1. Άρθρο 90 του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).
2. Άρθρο 9 του ν. 3469/2006 «Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις» (Α' 131).
3. Η υπό στοιχεία ΔΔΔΔ/Φ.ΕΜΔΔ/19169/8-11-2024 απόφαση της Υφυπουργού Εσωτερικών «Ζητήματα οργάνωσης και τήρησης του Εθνικού Μητρώου Διαδικασιών "Μίτος", κατ'εφαρμογή του άρθρου 90 του ν. 4727/2020 (Α' 184)» ([Β' 6273](#)).
4. Η υπό στοιχεία ΔΙΔΔΔΗ/Φ.ΕΜΔΔ/19012/6-11-2024 απόφαση των Γενικών Γραμματέων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών και του Εθνικού Τυπογραφείου, «Ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων εφαρμογής των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3469/2006 (Α' 131)» ([Β' 6148](#)).
5. Η υπό στοιχεία ΔΙΔΔΔΗ/Φ.ΕΜΔΔ/21554/23-12-2024 εγκύκλιος «Οργάνωση και τήρηση του Εθνικού Μητρώου Διοικητικών Διαδικασιών - Μίτος (άρθρο 90 του ν. 4727/2020)» (ΑΔΑ: [ΨΝΩ246ΜΤΛ6-ΙΙΑ](#)).
6. Η υπό στοιχεία ΔΔΔΔ/Φ.ΕΜΔΔ/21687/27-12-2024 εγκύκλιος «Νέες προβλέψεις επί της διαδικασίας δημοσίευσης νομοθετικών ρυθμίσεων και κανονιστικών πράξεων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως - Μηχανισμός αυτοματοποιημένης ενημέρωσης του ΕΜΔΔ – "Μίτος"» (ΑΔΑ: [9ΜΖΘ46ΜΤΛ6-ΙΑΩ](#)).
7. Η υπό στοιχεία ΔΙΔΔΔΗ/466/10-1-2025 εγκύκλιος «Νέα διαδικασία δημοσίευσης νομοθετικών ρυθμίσεων και κανονιστικών πράξεων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως - Μηχανισμός αυτοματοποιημένης ενημέρωσης του ΕΜΔΔ "Μίτος" - Συμπληρωματικές οδηγίες» (ΑΔΑ: [9ΥΠΘ46ΜΤΛ6-ΨΡΔ](#)).

I. Θεσμικό πλαίσιο

Υπενθυμίζεται ότι με την πρόσφατη τροποποίηση των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3469/2006 «Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις» (Α' 131) **προβλέπονται νέες υποχρεώσεις των φορέων κατά τη σύνταξη/κατάρτιση και δημοσίευση νομοθετικών ρυθμίσεων και κανονιστικών πράξεων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ώστε να ενημερώνεται αυτόματα το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών - «Μίτος» (mitos.gov.gr) κάθε φορά που θεσπίζονται νέες διοικητικές διαδικασίες ή τροποποιούνται/καταργούνται υφιστάμενες διοικητικές διαδικασίες (μηχανισμός ενημέρωσης).**

Ειδικότερα, υφίστανται τρεις (3) περιπτώσεις χειρισμού των πράξεων προς δημοσίευση:

- α) *πράξεις, οι διατάξεις των οποίων θεσπίζουν μία ή περισσότερες νέες διοικητικές διαδικασίες,*
- β) *πράξεις, οι διατάξεις των οποίων τροποποιούν ή καταργούν μία ή περισσότερες υφιστάμενες διαδικασίες, και*
- γ) *πράξεις που δεν αφορούν σε διοικητικές διαδικασίες για τις οποίες υφίσταται υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - «Μίτος».*

Σημειώνεται ότι μια πράξη μπορεί ενδεχομένως να συνδυάζει σε επιμέρους διατάξεις όλες τις παραπάνω περιπτώσεις.

Για κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις προβλέπεται το αντίστοιχο τυποποιημένο κείμενο, το οποίο, αν πρόκειται για πράξη κανονιστικού περιεχομένου, αναγράφεται στο τέλος του προοιμίου αυτής, ενώ, οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται και στην Πύλη του Εθνικού Τυπογραφείου κατά τη διαδικασία δημοσίευσης της πράξης.

Αν πρόκειται για υποβολή νομοθετικής ρύθμισης που αφορά σε διοικητική διαδικασία, οι αντίστοιχες πληροφορίες αποστέλλονται στη Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων με τη συμπλήρωση συνοδευτικού εγγράφου, υπόδειγμα του οποίου διατίθεται [εδώ](#).

Τα παραπάνω παρουσιάζονται αναλυτικά στη [σελίδα υποστήριξης της διαδικασίας στο ΕΜΔΔ-MITOS](#), προσβάσιμης και από την αρχική σελίδα <https://mitos.gov.gr/> (δείτε και σχετική συνοπτική παρουσίαση [εδώ](#)).

II. Συμπληρωματικές οδηγίες - Μηχανισμός αυτοματοποιημένης ενημέρωσης του ΕΜΔΔ - «Μίτος»

Κατά τη διάρκεια της πρώτης περιόδου εφαρμογής των νέων διατάξεων, η Διεύθυνση Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου, η οποία παρακολουθεί συστηματικά τη λειτουργία του μηχανισμού αυτοματοποιημένης ενημέρωσης του ΕΜΔΔ – «Μίτος», διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους σε κανονιστικές πράξεις που αποστέλλονται προς δημοσίευση.

Στο πλαίσιο αυτό, εντοπίστηκαν περιπτώσεις που δεν συμμορφώνονται πλήρως με τις προβλεπόμενες διαδικασίες. Συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε ότι ορισμένοι φορείς προβαίνουν σε εσφαλμένη κρίση σχετικά με το περιεχόμενο ή το είδος των

κανονιστικών πράξεων που επισπεύδουν. Ιδίως, αναγράφουν στο προοίμιο των πράξεών τους ότι αυτές **δεν** αφορούν σε διοικητική διαδικασία, για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - Μίτος, ενώ αυτές προδήλως αφορούν είτε στη θέσπιση νέας διοικητικής διαδικασίας είτε στην τροποποίηση υφιστάμενης.

Ως αποτέλεσμα, υπονομεύεται η δυνατότητα των φορέων να προβαίνουν σε εμπρόθεσμες καταχωρίσεις νέων διαδικασιών ή επικαιροποιήσεις ή διαγραφές υφιστάμενων διαδικασιών στο ΕΜΔΔ, οι οποίες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. [3] σχετική Υπουργική Απόφαση, **πραγματοποιούνται εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έναρξη ισχύος της αντίστοιχης νομοθετικής ρύθμισης ή κανονιστικής πράξης, αποκλίσεις οι οποίες ελέγχονται κατά τις προβλέψεις του άρθρου 90 του ν. 4727/2020 και του άρθρου 12 «Πειθαρχικές ευθύνες» της Υπουργικής Απόφασης.**

Στην περίπτωση που το Εθνικό Τυπογραφείο διαπιστώσει ότι δεν έχουν τηρηθεί όσα προβλέπονται στις κείμενες διατάξεις σχετικά με την αναγραφή των τίτλων των διαδικασιών ή των τίτλων των διαδικασιών και του Μοναδικού Αριθμού Καταχώρισης (Μ.Α.Κ.) έκαστης στο ΕΜΔΔ – «Μίτος» ή σχετικά με την αναφορά ότι δεν υφίσταται υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ – «Μίτος», επιστρέφει την κανονιστική πράξη αδημοσίευτη στον φορέα αποστολής της, ο οποίος πρέπει να εντοπίσει και να διορθώσει τις ελλείψεις που οδήγησαν στην επιστροφή της πράξης. Μετά τη διόρθωση, η κανονιστική πράξη πρέπει να υποβληθεί εκ νέου στην Ψηφιακή Υπηρεσία Υποβολής Εγγράφων της Διαδικτυακής πύλης του Εθνικού Τυπογραφείου, περιλαμβάνοντας τα απαραίτητα στοιχεία που είχαν παραληφθεί αρχικά.

Κατόπιν αυτών, επισημαίνουμε εκ νέου ότι πράξεις κανονιστικού περιεχομένου που **περιέχουν διατάξεις στις οποίες περιγράφονται διοικητικές διαδικασίες**, συνιστούν περιπτώσεις όπου η επισπεύδουσα αρχή καλείται να κρίνει αν με τις πράξεις αυτές θεσπίζεται **νέα διοικητική διαδικασία ή τροποποιείται ή καταργείται υφιστάμενη διοικητική διαδικασία**, ώστε

- να προσθέσει στο τέλος του προοιμίου της πράξης το αντίστοιχο τυποποιημένο κείμενο,
- να συμπληρώσει κατάλληλα τα σχετικά πεδία κατά την **υποβολή της πράξης στη Διαδικτυακή Πύλη του Εθνικού Τυπογραφείου** για δημοσίευση.

Υπενθυμίζουμε ότι εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής των νέων προβλέψεων πράξεις που δημοσιεύονται μεν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αλλά δεν είναι κανονιστικού περιεχομένου, όπως αυτές που αναφέρονται ενδεικτικά στην υποενότητα Α' της ενότητας «Συμπληρωματικές οδηγίες για την ορθή συμπλήρωση των νέων πεδίων της πλατφόρμας του Εθνικού Τυπογραφείου» στη [σελίδα υποστήριξης της διαδικασίας στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ](#).

Στην υποενότητα Β' της ίδιας ενότητας καταγράφονται κατηγορίες πράξεων που είναι μεν κανονιστικές αλλά **ΔΕΝ αφορούν σε διοικητικές διαδικασίες (δηλαδή δεν θεσπίζουν νέες διοικητικές διαδικασίες, ούτε τροποποιούν ή καταργούν υφιστάμενες διοικητικές διαδικασίες).**

Επομένως, κρίνεται σκόπιμο οι αποδέκτες του παρόντος να ανατρέχουν στη [σελίδα υποστήριξης της διαδικασίας στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ](#) κατά τον χειρισμό πράξεων προς δημοσίευση και σε περίπτωση αμφιβολίας να ζητούν τη συνδρομή των στελεχών της Διεύθυνσης Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου του Υπουργείου μας.

Σε κάθε περίπτωση, η κρίση περί του αν με την προς δημοσίευση πράξη θεσπίζεται νέα διοικητική διαδικασία ή τροποποιείται ή καταργείται υφιστάμενη διοικητική διαδικασία **συνιστά ευθύνη του επισπεύδοντος φορέα και μόνο**. Στη περίπτωση δε κατά την οποία ο φορέας εντοπίζει σφάλμα στα σχετικά με το ΕΜΔΔ - «Μίτος» στοιχεία που αναγράφηκαν στο προοίμιο της δημοσιευμένης πράξης, τούτο θεραπεύεται με την τροποποίηση της αρχικής απόφασης ως προς τα εσφαλμένα σε αυτή στοιχεία.

III. Ανάθεση διαδικασιών σε αρμόδιους διαχειριστές/οργανικές μονάδες

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του μηχανισμού ενημέρωσης, οι Εκτελεστικοί Υπεύθυνοι των φορέων καλούνται, μεταξύ άλλων, να αναθέτουν διοικητικές διαδικασίες μη συσχετισμένες με αρμόδιους διαχειριστές/οργανικές μονάδες.

Αναφερόμαστε, ειδικότερα, στις περιπτώσεις όπου, είτε με νομοθετική ρύθμιση, είτε με κανονιστική πράξη:

- θεσπίζονται νέες διοικητικές διαδικασίες, οι οποίες πρέπει να ανατεθούν σε αρμόδιο διαχειριστή, ώστε να ολοκληρωθεί πρωτογενώς η καταχώριση στο ΕΜΔΔ - «Μίτος».
- τροποποιούνται ή καταργούνται θεσμοθετημένες διοικητικές διαδικασίες, οι οποίες, αν και απαιτείται, δεν καταχωρίστηκαν στο ΕΜΔΔ και κατά συνέπεια δεν προκύπτει άμεση συσχέτισή τους με αρμόδιο διαχειριστή/οργανική μονάδα.

Στις ως άνω περιπτώσεις, οι Εκτελεστικοί Υπεύθυνοι καλούνται να εντοπίζουν τους εκάστοτε αρμόδιους διαχειριστές/οργανικές μονάδες.

Σε περίπτωση που οι επικοινωνίες με τους διαχειριστές δεν έχουν επιτυχή έκβαση, οι διαδικασίες παραμένουν σε εκκρεμότητα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η ορθή λειτουργία του μηχανισμού ενημέρωσης και η εμπρόθεσμη καταχώριση των διοικητικών διαδικασιών στο ΕΜΔΔ - «Μίτος».

Προς αντιμετώπιση της παραπάνω δυσλειτουργίας, οι Εκτελεστικοί Υπεύθυνοι θα πρέπει να απευθύνονται άμεσα στους οικείους Υπευθύνους Φορέα, οι οποίοι, στο πλαίσιο της ευθύνης τους για την επίλυση ζητημάτων σχετικών με τη λειτουργία του ΕΜΔΔ που δεν μπορούν να διευθετηθούν κατά την επικοινωνία με τα υπόλοιπα επίπεδα ρόλων του φορέα:

- αποφαινόμενοι για την οργανική μονάδα του επισπεύδοντος φορέα που είναι αρμόδια για την προς ανάθεση διαδικασία και
- ενημερώνουν άμεσα τον Εκτελεστικό Υπεύθυνο, προκειμένου να προχωρήσει το ταχύτερο δυνατό στα επόμενα βήματα ορισμού Διαχειριστή, αν δεν υπάρχει ήδη, και ανάθεσης της διαδικασίας, ώστε να ολοκληρωθούν οι απαιτούμενες ενέργειες.

ΙV. Υποχρέωση επικαιροποίησης/ τροποποίησης διαδικασιών που έχουν δημοσιευτεί πριν τη θεσμοθέτηση του μηχανισμού ενημέρωσης

Οι νέες υποχρεώσεις δεν έχουν αναδρομική ισχύ σε ό,τι αφορά τις κανονιστικές πράξεις/νομοθετικές ρυθμίσεις που εκδόθηκαν/προωθήθηκαν πριν την έναρξη ισχύος του μηχανισμού ενημέρωσης (1^η.1.2025). Ωστόσο οι οικείοι φορείς υπάγονται πλήρως στους προϊσχύοντες, σχετικούς με το ΕΜΔΔ - «Μίτος», κανόνες, που έχουν τεθεί με το άρθρο 90 του ν. 4727/2020 και την [3] σχετική Απόφαση της Υφυπουργού Εσωτερικών «Ζητήματα οργάνωσης και τήρησης του Εθνικού Μητρώου Διαδικασιών “Μίτος”, κατ' εφαρμογή του άρθρου 90 του ν. 4727/2020 (Α' 184)».

Στο πλαίσιο αυτό, μεταξύ άλλων υποχρεώσεων, και προς αντιμετώπιση προβλημάτων που έχουν παρατηρηθεί από την υπηρεσία μας, **επισημαίνουμε εκ νέου ότι η υποχρέωση των φορέων να καταχωρίζουν νέες διοικητικές διαδικασίες, να επικαιροποιούν ή να διαγράφουν διοικητικές διαδικασίες από το ΕΜΔΔ εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έναρξη ισχύος της αντίστοιχης νομοθετικής ρύθμισης ή κανονιστικής πράξης, ασφαλώς αφορά και στις κανονιστικές πράξεις/νομοθετικές ρυθμίσεις που εκδόθηκαν πριν την έναρξη ισχύος του μηχανισμού ενημέρωσης, δηλαδή πριν την 1^η.1.2025.**

Όπως δε προαναφέρθηκε, αποκλίσεις από τη σχετική νομοθεσία ελέγχονται πειθαρχικά κατά τις προβλέψεις του άρθρου 90 του ν. 4727/2020 και του άρθρου 12 «Πειθαρχικές ευθύνες» της προαναφερθείσας Υπουργικής Απόφασης.

Το Υπουργείο Εσωτερικών δια της Διεύθυνσης Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου παραμένει στη διάθεσή σας για κάθε υποστήριξη στο έργο σας. Οι Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού παρακαλούνται να κοινοποιήσουν, με κάθε πρόσφορο τρόπο, την παρούσα σε όλους τους υπαλλήλους αρμοδιότητάς τους. Τα Υπουργεία παρακαλούνται να κοινοποιήσουν την παρούσα εγκύκλιο στα Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. που εποπτεύουν.

Η παρούσα εγκύκλιος βρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Υπουργείου μας (www.ypes.gr), στη διαδρομή: Έργο & Δράσεις - Δημόσια Διοίκηση – Απλούστευση Διαδικασιών.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΓΙΑΝΝΗ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η Προϊσταμένη του Τμήματος
Γραμματείας και Παροχής Πληροφοριών
Του Υπουργείου Εσωτερικών
Μαρίνα Χρύση

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο):

1. Όλα τα Υπουργεία, Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού
2. Γενικές και Ειδικές Γραμματείες Υπουργείων, Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού
3. Όλες οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού
4. Όλες οι Ανεξάρτητες Αρχές, Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού
5. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
6. Προεδρία της Κυβέρνησης
7. Βουλή των Ελλήνων

ΚΟΙΝ. (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο):

1. Όλα τα Υπουργεία
  - Γραφεία Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών
  - Γραφεία Γενικών και Ειδικών Γραμματέων
  - Γραφεία Υπηρεσιακών Γραμματέων
2. Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Γραφείο Γενικής Γραμματέως office@gslegal.gov.gr
3. Εθνικό Τυπογραφείο
Γραφείο Ειδικού Γραμματέα grammateia@et.gr
4. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
  - Γραφεία Συντονιστών
  - Γραφεία Γραμματέων
5. ΕΔΥΤΕ Α.Ε.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών
2. Γραφείο Υφυπουργών Εσωτερικών
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Διοίκησης
4. Γραφείο Υπηρεσιακού Γραμματέα
5. Γενική Διεύθυνση Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου
6. Προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων
7. Διεύθυνση Διοικητικών Διαδικασιών Δημοσίου
8. Διεύθυνση Υπηρεσιών Μίας Στάσης
9. web.support@ypes.gr για την ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου στη διαδρομή «Δημόσια Διοίκηση – Απλούστευση Διαδικασιών».